

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๙ นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนที่เหลือนับถือศาสนาพุทธ มีมัสยิด ๑ แห่ง

ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีส่วนบุคคล ได้แก่

๑) ประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน

พิธีแต่งงานแบบอิสลาม เรียกว่า นิกะห์ จะเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงตกลงปลงใจจะแต่งงานกัน จากนั้นฝ่ายชายจะให้ผู้ใหญ่ไปทำการสู่ขอ โดยมีการตกลงค่า มะฮัร หรือ สินสอดทองหมั้น และกำหนดวันแต่งงานโดยยึดเอาความสะดวกของทั้งสองฝ่าย และเมื่อแต่งงานกันแล้วต้องยึดถือกฎ ๕ ประการตามหลักศาสนาอิสลาม และมีการเลี้ยงฉลองแต่งงานกันขึ้น เรียกว่า วะลิมะฮฺ โดยมีข้อแม้ว่างานเลี้ยงจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สิ้นเปลือง ต้องอยู่ในความพอดี เนื่องจากความเชื่อของศาสนาอิสลาม หากแต่งงานกับผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมจะต้องเปิดใจยอมรับความเชื่อของศาสนาอิสลาม และเชื่อในคำสอนของพระอัลเลาะห์ เนื่องจากศาสนาอิสลามมีความเคร่งครัด และมีข้อห้ามมากมาย ดังนั้นหากเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามเหมือนกับคู่รักได้ ก็จะเป็นเรื่องดีต่อการใช้ชีวิตร่วมกัน

๒) ประเพณีการตาย

พิธีฝังศพชาวไทยมุสลิมในตำบลบ่อหินส่วนใหญ่ปฏิบัติแบบเรียบง่าย ตามศาสนบัญญัติ เมื่อมุสลิมตายลง เพื่อนบ้านจะไปให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ตาย อาจมีการบอกกันด้วยวาจาหรือ ตีกลองของมัสยิดเป็นการบอกข่าวว่ามีคนตายในหมู่บ้าน พิธีศพของมุสลิมจะใช้วิธีการฝัง โดยปกติแล้วจะต้องฝังภายใน ๒๔ ชั่วโมง เพราะถือว่าถ้าไว้นานจะทำให้ผู้ที่มีชีวิตอยู่ต้องเสียใจเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้มีปัญหาเกี่ยวข้องกับกฎหมายบ้านเมือง เพื่อนบ้านจะช่วยเหลือกันอย่างรวดเร็ว ช่วยขุดหลุมที่สุสาน (กุโบร์) ทำโลงศพด้วยไม้กระดาน แบบง่ายๆ เพราะอิสลามถือว่าการตายเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ไปยังอีกโลกหนึ่ง ผู้ไปช่วยงานหรือเยี่ยมครอบครัวของผู้ตายแต่งกายธรรมดาไม่มีการแต่งตัวไว้ทุกข์ มีการนำสิ่งของหรือเงินมอบให้แก่ครอบครัวผู้ตายเป็นการร่วมทำบุญ การปฏิบัติต่อศพ (มัยยิต) ก่อนนำไปฝัง จะมีการอาบน้ำทำความสะอาดศพแล้วห่อด้วยผ้าขาว ต่อจากนั้นก็เป็นที่ระมัดระวังให้แก่ผู้ตายซึ่ง เรียกว่า ละหมาดญะนาซะฮ์ ซึ่งอาจจะทำที่บ้านของผู้ตายหรือนำศพไปทำพิธีละหมาดให้ที่มัสยิดก็ได้ เมื่อมีการเคลื่อนศพผู้ที่นั่งอยู่หรือทำงานอยู่ในทางศพผ่าน จะยืนขึ้นเป็นการเคารพศพและตามไปส่งศพถึงกุโบร์ การฝังศพมีการขุดหลุมลึกพอสมควร ฝังศพในท่านอนตะแคงขวาหันหน้าไปทางทิศคัศบ (อยู่ทางทิศตะวันตก) หลังฝังศพเรียบร้อยแล้วใช้ก้อนหินหรือหลักไม้สั้นๆ ๒ ท่อน เรียก ตาหนา ปักด้านศีรษะและปลายเท้าเป็นเครื่องหมายไว้บนหลุมศพ ถ้าเป็นผู้ชายจะทำตำหนามีลักษณะ กลม ผู้หญิงจะมีลักษณะแบน ต่อจากนั้นผู้นำศาสนาก็จะอ่านดุอา (คำขอพร) ขอพรต่อพระเจ้าให้แก่ผู้ตาย หลังจากฝังศพแล้วมีประเพณีที่อยู่ข้างหลังมักปฏิบัติ คือ การเยี่ยมสุสานเพื่อให้ระลึกถึงความตายไม่ตั้งอยู่ในความประมาท มีการจัดทำบุญ เรียกว่า นุหรีที่บ้านหรือสุเหร่าเพื่ออุทิศให้แก่ผู้ตาย ซึ่งจะทำกันในวันตาย และช่วงระยะ ๓ วัน ๗ วัน ๔๐ วัน หรือ ๑๐๐ วัน และตามความเหมาะสม

๓) ธรรมเนียมประเพณีการแต่งกาย

ชนดั้งเดิมของดินแดนนี้นับถือศาสนาอิสลาม และมีเชื้อสายมลายู ยังคงแต่งกายตามประเพณีอันเก่าแก่ฝ่ายหญิงมีผ้าคลุมศีรษะ ใส่เสื้อผ้ามัดลิ้น หรือลูกไม้ตัวยาวแบบมลายูนุ่งซิ่นปาเต๊ะหรือซิ่นทอแบบ

มลายู ฝ่ายชายใส่เสื้อคอตั้ง สวมกางเกงขายาว และมีผ้าโสร่งผืนสั้น ที่เรียกว่า ผ้าซองเก็ด พันรอบเอวถ้าอยู่บ้านหรือลาลองจะใส่โสร่ง ลายตารางทอด้วยฝ้าย และสวมหมวกถัก หรือเย็บด้วยผ้ากำมะหยี่

ประเพณีส่วนรวม ได้แก่ ประเพณีทางศาสนาต่างๆ เช่น

ประเพณีถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

ในทุกๆ ปี ศาสนิกชนมุสลิมในศาสนาอิสลามของตำบลเกาะยวน้อย จะปฏิบัติภารกิจถือศีลอดเดือนรอมฎอน เป็นการทดสอบความศรัทธาอันแรงกล้าต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ประทานพระบัญญัติแก่มวลมนุษย์ เพื่อฝึกฝนให้มวลมนุษย์รู้จักความอดกลั้นอดทน มีจิตใจหนักแน่นและไม่ท้อถอยอย่างง่ายตายต่อความยากลำบากที่เผชิญอยู่ ณ เบื้องหน้า เมื่อย่างเข้าเดือนรอมฎอน หลังดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ชาวมุสลิมจะเริ่มถือศีลอดตลอดช่วงเดือนนี้เป็นเวลา ๒๙-๓๐ วัน เป็นการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติข้อที่สี่ในหลักปฏิบัติศาสนาบัญญัติ ๕ ประการ คือ

๑) การกล่าวปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์และนบีมูฮัมหมัด เป็นศาสนทูตของพระองค์

๒) ดำรงละหมาด

๓) บริจาคทาน (ซะกาต)

๔) ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

๕) ประกอบพิธีฮัจย์ที่นครมักกะฮ์

การถือศีลอดนี้ หมายถึงการตั้งใจประกอบศาสนกิจเพื่ออัลเลาะห์ ด้วยการอดอาหาร งดเครื่องดื่ม อดการบริโภคทุกชนิด พร้อมทั้งงดเว้นจากการร่วมประเวณี จะต้องระมัดระวังตนเองไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งต้องห้ามของศาสนาและการกระทำในสิ่งที่ไม่สุจริต การกระทำใดๆ ที่

ฝ่าฝืนคำสั่งของพระเจ้า ไม่ว่าจะด้วย ทางมือ ทางเท้า ทางตา ทางหู ทางปาก โดยการปฏิบัติตนเพื่อละเว้นจากการกระทำผิดนี้ เริ่มตั้งแต่รุ่งอรุณจนกระทั่งดวงอาทิตย์ตกดิน และแสดงให้เห็นว่าการถือศีลอดนั้นไม่ได้จำกัดเพียงเฉพาะการอดอาหารดังที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเท่านั้น หากยังรวมถึงการระมัดระวังตนมิให้ประพฤติดังในเรื่องอื่นๆ ด้วย ระยะเวลาการถือศีลอดในแต่ละวันจะดำเนินไปในช่วงรุ่งอรุณจนถึงพลบค่ำ เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วจึงสามารถละศีลอด สามารถรับประทานอาหาร ดื่มเครื่องดื่ม และปฏิบัติกิจวัตรได้ตามปกติ แต่ต้องกระตือรือร้นละศีลอดทันทีในเวลาที่เราผู้เป็นเจ้าของได้กำหนดไว้ให้เพื่อการรักษาคุณงามความดีของผู้ปฏิบัติ วิธีการละศีลอดที่ชาวมุสลิมยึดถือคือให้รับละศีลอดก่อนละหมาด และรับประทานผลไม้สดและดื่มน้ำเพื่อชดเชยน้ำ วิตามิน แร่ธาตุ และสารอาหารที่จำเป็นที่สูญเสียไปในระหว่างวัน

การถือศีลอดจะดำเนินไปตลอดทั้งเดือนรอมฎอน กระทั่งเข้าสู่ ๑๐ คืนสุดท้ายของเดือน ชาวมุสลิมจะปฏิบัติศาสนกิจเรียกว่า เอียะติกาฟ คือ การบำเพ็ญตนเพื่อประกอบศาสนกิจในมัสยิด อาทิ การละหมาด การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน การขอดุอาอ์ ที่จะต้องปฏิบัติภายในมัสยิดเท่านั้น และไม่สามารถออกจากมัสยิดได้นอกจากเหตุจำเป็นเท่านั้น เมื่อสิ้นสุดการถือศีลอดในวันอิฎิ้ลฟิตรี หรือ วันอีด คือ วันที่ ๑ ของเดือนเซาวาล (เดือน ๑๐ ต่อจากเดือนรอมฎอน) ชาวมุสลิมจะอาบน้ำชำระร่างกาย สวมเสื้อผ้าสวยงาม ทานอาหารเล็กน้อยก่อนจะไปร่วมละหมาดอิฎิ้ลฟิตรี ซึ่งเป็นการละหมาดร่วมกันที่ลานกว้าง ฉายซะกาต (ฟิตรีเราะห์) เยี่ยมเยียนญาติมิตรเพื่อให้อภัยและอวยพรให้แก่กันเพื่อเริ่มต้นการดำเนิน ชีวิตในวันใหม่อย่างผาสุก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

- ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดทำไซตักปลา ซึ่งเป็นการนำเอาวัตถุขี้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- ภาษาถิ่น ประชาชน ใช้ภาษาใต้ในการติดต่อสื่อสาร

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ปลาเค็ม
- ผ้าปาติก

ทรัพยากรธรรมชาติ

น้ำ

- ทรัพยากรน้ำในพื้นที่เทศบาล จะประกอบด้วยน้ำจืดและน้ำเค็ม เนื่องจากมีพื้นที่เป็นเกาะ สำหรับน้ำจืดจะใช้ในการผลิตน้ำประปาของเทศบาลตำบลเกาะยาวเพื่อแจกจ่ายให้ประชาชนภายในหมู่บ้านได้ใช้อุปโภคบริโภค

ป่าไม้

- พื้นที่เทศบาลตำบลเกาะยาว ไม่มีป่าไม้ เพราะเป็นพื้นที่ราบ จะมีสวนยางพารา ป่าชายเลนและทุ่งนา

ภูเขา

- พื้นที่เทศบาลตำบลเกาะยาวไม่มีภูเขา เพราะสภาพเป็นพื้นที่ราบติดทะเล

คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

- คุณภาพของน้ำ มีคุณภาพดี แต่ไม่เพียงพอต่อการใช้ในช่วงฤดูแล้ง